

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آیات الولایه

آیه پانزدهم - سوره مبارکه احزاب - آیه شریفه ۳۳

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا

و با وقار در خانه خود قرار گیرید و (در میان مردم) همانند ظهور (زن ها) در دوران جاهلیت نخستین (با آرایش و زینت بدون رعایت حجاب) ظاهر نشوید و نماز را برپا دارید و زکات بپردازید و از خدا (در احکام شریعت) و از رسول او (در فرمان ولایی او) اطاعت نمائید ، جز این نیست که خداوند (به اراده تکوینی خاص) می خواهد از شما اهل بیت (پیامبر) هر گونه پلیدی (در عقاید و اخلاق و اعمال) را بزدايد و شما را به همه ابعاد پاکی پاکیزه گرداند.

تفسیر آیه:

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ نظر به اینکه بعد از رحلت پیغمبر حرام بود بر مسلمین ازدواج با آنها چنانچه میفرماید در همین سوره آیه ۵۳ و مَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَنْ تُنكِحُوا أَزْوَاجَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَاجِبٌ بُوَدَ بِرِ زَنَهَائِ پِیغمبرِ که از منازل خود بیرون نیایند.

وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى مفسرین در معنای جاهلیة اولی اختلاف کردند زیرا دلالت دارد بر دو جاهلیت یکی اولی و دیگری ثانیه و چون خبر نداشتند از دوره زمان، ما ولی جاهلیة ثانیه امروز است که زنها به چه کیفیت زینت کرده بیرون میآیند و جاهلیت اولی همان زمان بعد از عیسی و قبل از بعثت حضرت رسالت بود مخصوصاً در حجاز که چه اندازه زنها زانیه فراوان بود و بعضی ذوات الاعلام بودند و افتخار میکردند به اینکه، خواهان آنها بسیارند مثل سمیه مادر زیاد که پدرش معلوم نبود که میگفتند زیاد ابن ابیه و مثل مرجانه مادر عبید الله که چهل نفر مدعی شدند که از ما است و چون انگشت پای او شبیه به زیاد بود گفتند ابن زیاد.

وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ حَتَّىٰ دَرَدَ فِي خَبَرِ «مَسْجِدِ الْمَرْأَةِ بَيْتِهَا» حَتَّىٰ دَرَدَ فِي بَيْتِ مَخْدَعٍ، يَعْنِي إِطْلَاقَ پَسِي بِه اصطلاح صندوق خانه.

وَأَتِينَ الزَّكَاةَ وَاجِبَةٌ وَ مَدْوَبَةٌ. وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَ رَسُولَهُ امْتِثَالِ أَوَامِرِ خَدَا وَ رَسُولِ أَوْ رَا بَكْنِيدِ وَ از نَوَاهِي أَوْ مَتْنَهِي بِاشِيدِ وَ مَخَالَفَتِ نَكْنِيدِ.

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا اینکه است و جز اینکه نیست اراده فرموده خداوند متعال که ببرد و دفع کند رجز و پلیدی را از شما اهل بیت و پاک و پاکیزه کند شما را پاک کردنی.

کلام در اینکه جمله در چند مقام واقع میشود:

اول در مورد شأن نزول اینکه آیه شریفه که مراد از اهل بیت کیانند می‌گوییم اخبار بسیار از طرق عامه و خاصه فوق حد تواتر که مراد خمسة النجباء هستند پیغمبر و علی و فاطمه و حسین. طبری در مجمع بعد از اینکه اخبار بسیاری از طرق عامه روایت کرده میگوید.

«و الروایات فی هذا كثيرة من طریق العامة و الخاصة لو قصدنا الی ایرادها لطلال الكتاب و فیما اوردناه كفاية» و در برهان قریب

چهارده صفحه نقل اخبار کرده مقام دویم در شرح جملات آن:

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ كَلِمَةً أَنَّمَا أَذَاتُ حَصْرٍ اسْتِ كَمَا أَثْبَاتُ مَدْخُولٍ وَ نَفِيٍّ غَيْرٍ مَيِّكُنْدُ مِثْلُ إِيْنِكَةُ بَغْوِي «أَنَّمَا فِي الدَّارِ زَيْدٌ» أَثْبَاتُ زَيْدٍ مَيِّكُنْدُ وَ نَفِيٍّ مَا عَدَى زَيْدٍ يَأِ بَغْوِي «أَنَّمَا لَكَ عِنْدِي دَرَهْمًا» أَثْبَاتُ دَرَهْمٍ وَ نَفِيٍّ مَا زَادَ مَيِّكُنْدُ وَ ارَادَهُ تَكْوِينِي اسْتِ كَمَا تَخَلَّفَ بِذِيْرِ نَيْسْتِ نَهْ ارَادَهُ تَشْرِيْعِي زَيْرَا ارَادَهُ تَشْرِيْعِي نَسْبِتُ بَهْ تَمَامِ مُسْلِمِيْنَ بَلَكُهُ مَكْلَفِيْنَ اسْتِ اِنْحِصَارُ بَهْ اَهْلِ بَيْتِ نَدَارْدُ.

لِيُذْهِبَ عَنْكُمْ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ رَجَسٍ شَامِلٍ تَمَامِ پَلِيدِيْهَآ مَيِّشُوْدُ اَزْ شَرْكٍ وَ كُفْرٍ وَ ضَلَالَتٍ وَ جِهَالَتٍ وَ تَمَامِ صِفَاتِ خَبِيْثَةٍ وَ اَخْلَاقِ رَذِيْلَةٍ وَ مَلَكَاتِ قَبِيْحَةٍ وَ تَمَامِ مَعَاصِيٍّ اَزْ كِبَائِرٍ وَ صَغَائِرٍ وَ مَنَافِيَاتِ مَرُوْتٍ كَمَا تَمَامِ اِيْنِهَآ رَجَسٍ اسْتِ وَ ذَهَابِ اَزْ تَمَامِ اِيْنِهَآ عَصْمَتِ اسْتِ وَ بَهْ اِجْمَاعِ تَمَامِ مُسْلِمِيْنَ شَيْعَةٍ وَ سُنِّيٍّ غَيْرِ اِيْنِكَةُ خَمْسَهْ دَرِ زَمَانِ نَبِيٍّ اَحْدِيٍّ دَارَايِ مَقَامِ عَصْمَتِ نَبُوْدُ نَهْ دَرِ خَلْفَاءِ وَ نَهْ دَرِ زَوْجَاتِ وَ نَهْ دَرِ غَيْرِ اِيْنِهَآ وَ اَهْلِ بَيْتِ اَهْلِ بَيْتِ پِيْغَمْبَرِ اسْتِ. وَ يَطْهَرُكُمْ تَطْهِيْرًا طَهَارَتِ قَلْبِ اَزْ عَقَائِدِ فَاْسَدَةٍ وَ طَهَارَةِ نَفْسِ اَزْ اَخْلَاقِ رَذِيْلَةٍ وَ طَهَارَتِ اَعْضَاءِ وَ جَوَارِحِ اَزْ مَعَاصِيٍّ كَلَا كَمَا مَعْتَقَدُ بَهْ جَمِيْعِ عَقَائِدِ حَقَّةٍ وَ اَخْلَاقِ فَاْضَلَةٍ وَ اَعْمَالِ صَالِحَةٍ وَ فِضَائِلِ نَفْسَانِيَّةِ كَمَا هَمَانَ مَقَامِ عَصْمَتِ وَ مَسْتَكْمَلِ جَمِيْعِ كَمَالَاتِ بُوْدُنْدُ مَقَامِ سِيْمِ دَرِ دَفْعِ اَشْكَالَاتِ:

اشكال اول: اِيْنِكَةُ اِيْنِكَةُ جَمَلَهْ دَرِ آيَاتِ رَاْجِعَهْ بَهْ زَوْجَاتِ نَبِيٍّ اسْتِ.

جواب: تَرْتِيْبِ نَزْوْلِ قُرْآنِ اَزْ سُوْرٍ وَ آيَاتِ مُسْلِمًا بَهْ تَرْتِيْبِ مَجْمُوْعِ فِي الدَّفْتِيْنِ نَيْسْتِ. چنانچه بسياري از سوره مدنيست و بسياري مكي بلکه بعض سوره يك قسمت آيات آن مكي است و يك قسمت مدني بعلاوه در اِيْنِكَةُ نَوْعِ اَزْ آيَاتِ تَعْمَدُ بُوْدَهْ مِثْلُ آيَةِ الْيَوْمِ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِيْنَكُمْ وَ آيَةِ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ كَمَا فِي مَحَلِّ خُودِ بِيَانِ كَرْدِيْمِ.

اشكال دوم: اِيْنِكَةُ شَمَا شَيْعِيَانِ مَعْتَقَدِيْدِ كَمَا سَايِرِ اِئْمَهْ هَدِيٍّ اَزْ زَيْنِ الْعَابِدِيْنَ تَا حَضْرَتِ بَقِيَّةِ اللَّهِ هَمَمَهْ مَعْصُومِ هَسْتَنْدُ وَ هَمَّ چنين انبياء سلف و اوصياء آنها و اِيْنِكَةُ آيَهْ اِنْحِصَارِ بَهْ خَمْسَهْ طَيِّبَهْ مَيِّفَرُمَايْدُ.

جواب: دَرِ زَمَانِ نَزْوْلِ اِيْنِكَةُ آيَهْ وَ خَطَابِ كَمَّ مَنَحْصِرًا هَمِيْنِ خَمْسَهْ بُوْدُنْدُ وَ شَشْمِيٍّ نَدَاشْتَنْدُ نَهْ اَنْبِيَاءِ سَلْفِ وَ نَهْ اَوْصِيَاءِ اَنَّهُآ وَ نَهْ سَايِرِ اِئْمَهْ هَدِيٍّ بُوْدُنْدُ وَ دَلِيْلِ عَصْمَتِ اَنَّهُآ اَدْلَهْ عَقْلِيَّةِ اسْتِ كَمَا دَرِ بَابِ شُرَاْئِطِ نَبُوْتِ وَ اِمَامَتِ مَذْكَوْرِ اسْتِ.

اشكال سوم: اِيْنِكَةُ شَمَا شَيْعَهْ مَعْتَقَدِيْدِ بَهْ اِيْنِكَةُ اِيْنِهَآ دَرِ تَمَامِ عَمْرٍ اَزْ اَوَّلِ تَا اَخْرَ مَعْصُومِ بُوْدُنْدُ وَ ذَهَابِ وَ تَطْهِيْرِ فَرْعِ ثَبُوْتِ اسْتِ كَمَا رَجَسِ بُوْدَهْ رَفْعِ شُدِهْ نَجَسِ بُوْدَهْ وَ تَطْهِيْرِ شُدِهْ.

جواب: اَوَّلَا يَكِيٍّ اَزْ اَسْمَاءِ اَلْهِيٍّ طَاهِرِ اسْتِ وَ ذَهَابِ فَرْعِ ثَبُوْتِ نَيْسْتِ اِگْرَ سَكِّيٍّ يَأِ دَشْمَنِيٍّ نَزْدِيْكَ شَمَا بَاشْدُ وَ اُوْرَا دَفْعِ كَنْنْدُ صَدَقِ ذَهَابِ مَيِّكُنْدُ قُوَايِ نَفْسَانِيَّةِ مِثْلِ قُوَهْ شَهْوِيَّةِ وَ غَضْبِيَّةِ وَ وَهْمِيَّةِ اِقْتِضَائِيٍّ دَارَنْدُ لَكِنْ قُوَهْ اِيْمَانِ وَ تَقْوَى وَ ارَادَهُ بَارِيٍّ تَعَالَى اَنَّهُآ رَا دَفْعِ مَيِّكُنْدُ بَهْ اِصْطِلَاحِ دَفْعِ اسْتِ نَهْ رَفْعِ وَ خَدَاوَنْدُ دَرِ هَمَانَ عَالَمِ نُوْرَانِيَّتِ عَالَمِ اَرْوَاحِ اِيْنِهَآ رَا پَاكٍ وَ پَاكِيْزَهْ خَلْقِ فَرْمُوْدَهْ. (اطيب البيان-جلد ۱۴ - صفحه ۵۰۱)

منبع: پایگاه های اطلاع رسانی امام علی سلام الله عليه، تدبر، حرم حضرت امیرالمومنین سلام الله عليه، تبیان

معاونت فرهنگی تربیتی

مرکز آموزش های غیرحضورى حوزه های علمیه خاوران

<http://vufarhangi.whc.ir/>